

רשומות

הצעות חוק

10 ביוני 1975

1190

א' בתמוז תשל"ה

עמוד

371	חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 18), תשל"ה—1975
379	חוק שירות מילואים (תגמולים) (תיקון מס' 10), תשל"ה—1975
380	חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 13), תשל"ה—1975

מבוא

התיקונים המוצעים בזה משתלבים במערכת הכללית של התיקונים בפקודת מס הכנסה בעקבות המסקנות של הוועדה לרפורמה במיסוי הישיר, ומשלימים אותה למסכת שלמה אחת.

עיקרי התיקונים הם אלה:

א. תונהג קצבה אחידה לכל הילדים בישראל אשר תבוא במקום הניכויים בשל ילדים בפקודת מס הכנסה ובמקום קיצבת ילדי עובדים שכירים וקיצבת משפחות מרובות ילדים בחוק הכיטוח הלאומי. הקיצבה תהא פטורה ממס הכנסה והיא תמלא תפקיד כפול: היא תשלים הכנסת משפחות עם ילדים שהכנסתן נמוכה מסף המס ותהווה זיכוי מס למשפחות שהכנסתן עולה על סף המס, הכל בהתחשב במספר הילדים התלויים בהן.

ב. חישוב הקיצבה ייעשה לפי ערך נקודת קיצבה בפקודת מס הכנסה ויהיה צמוד לתנודות במדד המחירים לפי הוראות המפורטות בפקודה. ילד ראשון וילד שני יזכו כל אחד בנקודת קיצבה אחת, ואילו כל ילד נוסף – בנקודה ורבע. קיצבת יוצא צבא, לפי חוק החיילים המשוחררים, תיקבע לפי 3/4 הנקודה, והיא תשלים קיצבת הילד השלישי ואילך לערך של שתי נקודות קיצבה לזכאים לה.

ג. קיצבת הילדים תשולם באמצעות המוסד לביטוח לאומי ותעוגן בחוק זה כאחד מענפי הביטוח. המימון של ענף זה יבוא הציו מדמי ביטוח וחציו מאוצר המדינה. המשכירים ישלמו לביטוח עובדיהם 3.4% מסך השכר החייב בדמי ביטוח עד למסקימים. זהו בערך אותו נטל שבו הם נושאים היום לביטוח ילדי עובדים ומשפחות מרובות ילדים. ה"לא שכירים" ישלמו בעד עצמם אותו שיעור, אך מעוטי ההכנסה שביניהם יזכו בהקלות.

ד. ניתן יהיה לקזז מקיצבת הילדים גם חוב למס הכנסה וכן לעכב תשלום הקיצבה למי שלא הגיש במועד למוסד או לפקיד השומה דו"ח על הכנסות. שינוי זה בא להבליט בדרך נוספת את קשרי הגומלין שנוצרו בין הזכות לקיצבת הילדים לבין החובות לפי פקודת מס הכנסה.

ה. בתמורה לביטול הניכויים המיוחדים לזקנים ונכים בפקודת מס הכנסה יוגדלו שיעורי הקיצבאות לקבוצות אלו במסגרת הביטוח הלאומי: הקיצבה הבסיסית ליחיד בענף זקנה ושאיירים תוגדל מ-15% ל-16% מהשכר הממוצע; קיצבת הנכות הכללית ליחיד תוגדל מ-20% ל-25% מהשכר הממוצע; תוספת לקיצבת נכים מעבודה וכן שירותים מיוחדים לנכים מרותקים, לניידות נכים ולגידול ילד נכה, ייקבעו בנפרד בתקנות שיתקין שר העבודה מכוח חוק הביטוח הלאומי. גם הסדרים אלו יביאו ליתר פישוט, אחידות ושוויון בדרך שבה מתחשבת המערכת בצרכים מיוחדים של קבוצות שונות מהאוכלוסייה.

ו. כשים לב להגדלת קיצבאות הילדים ולהרחבת חוג הזכאים להן, יוכנסו התאמות בגובה התוספות המשתלמות לזקנים, לשאיירים ולנכים בשל ילדיהם. לא תשולם תוספת תלויה בשל ילד שלישי ואילך; התוספת בעד שני הילדים הראשונים תיקבע בסכום המשלים את קיצבת הילדים הכללית לערך של כ-2 נקודות קיצבה. התאמה זו תביא לפישוט ולאחידות יתר במערכת.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 18), תשל"ה-1975

1. בכל מקום בחוק הביטוח הלאומי ונוסח משולב, תשכ"ח-1968¹ (להלן - החוק) החלפת מינוח העיקרי, שבו נאמר "קיצבת משפחה" יבוא "קיצבת ילדים".
2. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בהגדרת "ילד", פסקה (4) - בטלה.
3. בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום "לפי פרטים 1 עד 4 בלוח ד" יבוא "לפי סעיף 21".
4. בסעיף 11 לחוק העיקרי -
 - (1) בסעיף קטן (א), במקום "בסעיף קטן (ג)" יבוא "בסימן זה" ובמקום "לפי השיעור הקבוע בלוח ג' מהשכר הממוצע" יבוא "בשיעור של 16% מהשכר הממוצע";
 - (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) היו למבוטח האמור בסעיף קטן (א) תלויים - תשולם לו בעדם, בנוסף לקיצבה שלו, תוספת תלויים כדלהלן:

 - (1) בעד בן-הזוג לפי סעיף 17 (1) או (3) - 8% מהשכר הממוצע;
 - (2) בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים - 5% מהשכר הממוצע.
 - (3) בסעיף קטן (ד), במקום "הקבועים בלוח ג'" יבוא "הנקובים בסעיפים קטנים (א) ו-(א1)".
5. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיף 11 (א)" יבוא "לפי סעיף 11 (א) ו-(א1)".

דברי הסבר

סוג זה של ילדים מקיף את אלה שעברו את גיל 18 והם נכים מלאים. לאחר הנהגת ביטוח נכות כללית יש להניח שנכים אלה יוכלו לממש זכויותיהם מכוח עצמם, ואין הצדקה לזכאות נפרדת להם במסגרת ענף ביטוח זקנה ושאיירים.

סעיפים 3, תיקונים אלה טכניים ובאים לעדכן את השינוי 9-18,5 נוי בהפניה לסעיפי החוק.

סעיף 4 מוצע להעמיד את הקיצבה הבסיסית ליחיד על 16% מהשכר הממוצע (במקום 15%) ואת תוספת הקיצבה בעד בן זוג - על 8% (במקום 7.5%). תיקון זה יגדיל את קיצבת היחיד ביולי 1975 בכ-20% לירות להודש, ואת הקיצבה לזוג בכ-30% לירות.

סעיף 1 המונח "קיצבת משפחה" בכל מקום בחוק ישונה ל"קיצבת ילדים", בעקבות יצירת הענף החדש על ידי מיוזג ענף ביטוח ילדי עובדים עם ענף ביטוח משפחות מרובות ילדים.

סעיף 2 בסעיף 5 לחוק העיקרי פסקה (4) קובעת לאמור: "ילד" - ילד של מבוטח - לרבות נכד שכל פרנסתו על המבוטח ובלבד שנתמלא בהם אחד מאלה:

- (1)
- (2)
- (3)
- (4) אינם מסוגלים לכלכל עצמם ואין להם הכנסה ממקור אחר כדי מהייתם.

1 ס"ח תשכ"ח, עמ' 108; תשל"ה, עמ' 102; ה"ח 1173, תשל"ה, עמ' 197.

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) גפטר מבוטח, ישלם המוסד מענק כאמור בסעיף 23 או קיצבת שאירים חדשית כאחד משיעורים אלה:

(1) 16% מהשכר הממוצע -

(א) לאלמנה שעמה ילדים;

(ב) לאלמן שעמו ילדים, כל זמן שהילדים עמו;

(ג) לאלמנה או לאלמן שאינם מסוגלים לכלכל עצמם,

כל זמן שאינם מסוגלים כאמור;

(ד) לאלמנה או לאלמן שהם בני חמישים ומעלה;

(2) 12% מהשכר הממוצע לאלמנה או לאלמן שהם בני

ארבעים ומעלה ועדיין אינם בני חמישים ולא נתקיים בהם

אחד התנאים שבפסקה (1).

(1א) אלמנה או אלמן שעמם ילדים, ישלם להם המוסד, כל זמן

שהילדים עמם, תוספת בעד כל אחד משני ילדיהם הראשונים - 5%

מהשכר הממוצע.

(2א) ילדים שהניח אחריו המבוטח ואין אלמנה או אלמן הזכאים

לקבל בעדם תוספת, יהיו שיעורי הקיצבה כך:

(1) בכפוף לאמור בפסקה (2), אם לילדים הורה - תשולם

הקיצבה בעד כל אחד משני הילדים הראשונים - 5% מהשכר

הממוצע;

(2) אם אין לילדים הורה, או שההורה גר דרך קבע בחוץ

לארץ - תשולם הקיצבה בעד כל ילד מהילדים בשיעור

של 10% מהשכר הממוצע;"

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "הקבוצים בלוח ד" יבוא "הקבוצים בסעיפים

קטנים (א), (1א) ו-(2א)."

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) אלמנה שלא מלאו לה עדיין ארבעים שנה ואינה זכאית לקיצבה,

או אלמנה שפקעה זכותה לקיצבה, ישלם לה המוסד מענק בסכום השווה

דברי הסבר

סוגלים לכלכל עצמם) בני ארבעים ומעלה שעדיין לא מלאו להם חמישים שנה - על 12% (במקום 11.3%). השינויים האחרים בסעיף זה ובסעיף 4 נוגעים למבנה הסעיפים, לביטול לוחות ג' ו-ד' לחוק (הקבוצים את שיעורי הקיצבות) והכללת ההוראות שבהם בגוף סעיפים אלה.

7 סעיף הצעה זו נועדה להבהרת הנוסח של סעיף 23 ולעדכון ההפניה שבו.

ההנדלה באה כתמורה בעד ביטול הניכוי המיוחד מחמת ויקנה שהיה ניתן עד כה בפקודת מס הכנסה. ענין התוספת לילדים מוסבר במבוא.

6 סעיף בדומה להגדרת קיצבת הזיקנה, מוצע להעמיד גם את הקיצבה הבסיסית המלאה לאלמן או לאלמנה על 16% מהשכר הממוצע (במקום 15%) ואת הקיצבה לאלמן או לאלמנה (בלי ילדים והמ-

לקיצבת שאירים לפי שיעור הקיצבה כאמור בסעיף 21 (א) (1) כפול שלושים ושש";
(2) בסעיף קטן (ב), הסיפה המתחילה במלים "והמוסד ישלם לה" – תימחק.

8. בסעיף 24 לחוק העיקרי, במקום "לפי לוח ד" יבוא "לפי סעיף 21". תיקון סעיף 24

9. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום "לפי לוח ד" יבוא "לפי סעיף 21 (א) (2)". תיקון סעיף 28

10. בסעיף 54 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), הסיפה המתחילה במלים "לענין זה" – תימחק. תיקון סעיף 54

11. בסעיף 90 לחוק העיקרי, בהגדרת "יתום" – (1) בראשה יבוא "יתום שהוא";
(2) במקום הסיפה המתחילה במלים "שמשלמת לו" יבוא "שמשלמת מכוח הורה קיצבת שאירים או קיצבת תלויים". תיקון סעיף 90

12. בסעיף 101 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), הסיפה המתחילה במלים "לענין זה" – תימחק. תיקון סעיף 101

13. במקום כותרת פרק ה' לחוק העיקרי יבוא:
החלפת הכותרת של פרק ה'

"פרק ה': ביטוח ילדים"

14. בסעיף 104 (א) לחוק העיקרי – (1) במקום הגדרת "מבוטח" יבוא:
"מבוטח" –

(1) מבוטח לפי פרק ב';

(2) יחיד תושב ישראל, כמשמעותו בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה², שאינו מבוטח לפי פרק ב' לחוק זה, למעט עקרת-בית;

(2) בהגדרת "ילד" במקום הקטע המתחיל במלים "ובלבד שהילד" ומסתיים במלים "כדי מחייתו" יבוא "ובלבד שהילד נמצא בישראל ולא מלאו לו שמונה עשרה שנה".

דברי הסבר

סעיף 14 מבוטח, לפי הגדרתו בפרק ה' לחוק (ביטוח משפחות מרובות ילדים) הוא "מבוטח לפי פרק ב' / לרבות אלמנה בת-קיצבה שהיתה מבוטחת אילולא הוראות סעיף 9". בשים לב לשינוי בפקודת מס הכנסה בדבר מתן נקודת קיצבה לתושב ישראל בעד ילדיו, אף אם תושב זה אינו מבוטח לפי פרק ב' לחוק, כגון שהוא מתחת לגיל 18 או שבהגיעו לראשונה לישראל היה בן 60 ומעלה, הורחבה ההגדרה של מבוטח לענין פרק זה, וכך יהיה אפשר לתת קיצבת ילדים גם לתושב הארץ שאינו מבוטח לפי פרק ב' לחוק. אולם דמי ביטוח לענף זה ישלמו גם להבא רק המבוטחים לפי פרק ב' לחוק (ראה סעיף 32 (2) להלן).

סעיפים 10 ו-12 בסעיפים 10 ו-12 לחוק העיקרי, הבאים להגדיר את שכר העבודה הרגיל לענין חיוב דמי פגיעה ודמי לידה, קיימת הוראה ש"רואים קיצב" בה לפי פרק ו' כסכום שמגיעים ממנו דמי ביטוח". בהתחשב בכך שפרק ו' יבוטל בהצעת חוק זו – שוב אין משמעות להוראה זו.

סעיף 90 לחוק העיקרי דן בהקניית שיקום מקצועי ומתן דמי מחיה ליתום ולאומנה. התיקונים המוצעים באים לשם הבהרת נוסח הסעיף וכדי להדגיש שדמי מחיה יינתנו לכל היתומים, ולא דוקא לאלה שיהגו מתוספת קיצבה בענף ויקנה ושאיירים.

² דיני-מדינת-ישראל, נוסח חדש, 6, עמ' 120

15. במקום סעיף 105 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 105
105. הורה מבוטח זכאי לקיצבת ילדים חדשית לפי פרק זה בעד כל ילד. "זכות לקיצבת ילדים"
16. בסעיף 106 (ב) לחוק העיקרי, בראשו יבוא "ילד שיש לו שני הורים טבעיים, יבוא במנין האב וזולת אם הוא נמצא עם האם בלבד"; תיקון סעיף 106
17. בסעיף 109 לחוק העיקרי, במקום "לפי השיעורים שבלוח ה" יבוא: תיקון סעיף 109
- "(1) לפי ערך נקודת קיצבה – בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים של המבוטח;
- (2) לפי ערך נקודת קיצבה ורבע – בעד כל ילד מעל לשני ילדיו הראשונים של המבוטח;
- "נקודת קיצבה" – כמשמעותה בסעיף 33 לפקודת מס-הכנסה".
18. סעיף 109א לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 109א
19. בסעיף 115 לחוק העיקרי, המלים "או עשרים וחמש שנה, הכל לפי הענין" – תיקון סעיף 115
20. במקום סעיף 116 לחוק העיקרי יבוא: החלפת סעיף 116
116. קיצבת ילדים המהווה נקודת קיצבה או נקודת קיצבה ורבע לפי פקודת מס הכנסה לא תיחשב כהכנסה לענין הפקודה האמורה או לענין קביעת תשלומי חובה או היטלים אחרים. "פטור הקיצבה ממסים"
21. (א) פרק ו' לחוק העיקרי – בטל. ביטול פרק ו'
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) תשולם קיצבת הילדים בעד הילד הראשון והשני למבוטח שהוא עובד על ידי מעבידו לתקופה שקבע השר בצו, ויישארו בתקפן לאותה תקופה הוראות סעיפים 120, 121, 123 ו-125 והתקנות לפיהן; שולמה לעובד בעד תקופה זו קיצבה שהיא פחותה מקיצבת הילדים בשיעורה המלא, ישלים המוסד את הקיצבה על פי בקשת העובד.

דברי הסבר

- 15 סעיף 15 תיקון זה בחוק בא בעקבות מיוזג ענפי ביטוח ילדי עובדים וביטוח משפחות מרובות ילדים לענף אחד ותשלום קיצבת הילדים החל מהילד הראשון לכל המבוטחים.
- 16 סעיף 16 הוראה זו בחוק באה להבהיר במנין איזה הורה יובא הילד בחשבון.
- 17 סעיף 17 בסעיף זה נקבעת השיטה החדשה של תשלום הקיצבות לילדים. נקודת קיצבה (100 לירות) תינתן בעד כל אחד משני הילדים הראשונים, ונקודת קיצבה ורבע (125 לירות) תינתן בעד כל ילד נוסף של המבוטח.
- 18 סעיף 18 נקודת הקיצבה תהיה צמודה למדר המחיריים לצרכן לפי חלק ו' החדש של פקודת מס הכנסה, במקום ההצמדה לשכר הממוצע בסעיף 109א.
- 19 סעיף 19 ראה דברי הסבר לסעיף 2 בדבר ילד שאינו מסוגל לכלכל עצמו.
- 20 סעיף 20 החלפת סעיף 116 לחוק העיקרי באה להבהיר את הזיקה שבין שיעורי קיצבת הילדים ונקודת הקיצבה בפקודת מס הכנסה.
- 21 סעיף 21 מוצע לבטל את פרק ו' לחוק, שענינו ענף ביטוח ילדי עובדים. כיום משתלמות קיצבות ילדי עובדים באמצעות המעביד ובהתאם לאורך תקופת העבודה. העברת הנטל של ביצוע תשלומים אלה למוסד לאלתר היה מכביד ביותר על האדמיניסטרציה של המוסד, שטרם נערכה במלואה למשימה החדשה. מצד אחר, כדי שלא ייווצר מצב שמי שעובד פחות מחודש מלא יקבל בהתאם לכך קיצבה בשיעור מופחת, מוצע שהמוסד ישלים את החסר עד מלוא הקיצבה.

ביטול סעיף 127יא

22. סעיף 127יא לחוק העיקרי - בטל.

תיקון סעיף 127כזה

23. בסעיף 127כזה (א) (3) לחוק העיקרי, בסוף פסקת משנה (ג) יבוא "לענין פסקת משנה זו, "נכה" - אף מי שדרגת נכותו פחותה מ-50%".

תיקון סעיף 127לז

24. בסעיף 127לז לחוק העיקרי -

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "20%" יבוא "25%";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) היו לנכה תלויים - תשולם לו בעדם, בנוסף לקיצבת יחיד מלאה, תוספת תלויים, כדלהלן:

- (1) בעד בן זוג שהכנסתו אינה עולה על הסכום הנקוב בפרט 1 שבלוח ב' - 12½% מהשכר הממוצע;
- (2) בעד הורהו כהגדרתו בסעיף 74 (א) (3) שכל פרנסתו עליו - 10% מהשכר הממוצע;
- (3) בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים - 5% מהשכר הממוצע; לענין זה, "ילד" - כמשמעותו בסעיף 5.

תוספת סעיף 127גג

25. אחרי סעיף 127גג לחוק העיקרי יבוא:

127גג. בהתייעצות עם המועצה רשאי המוסד לממן פעולות המיועדות לפיתוח שירותים לטובת הנכים, ובלבד שסך ההוצאה השנתית לפעולות אלו לא יעלה על 5% מאומדן הגביה השנתית של דמי ביטוח נכות."

"מימון פעולות לפיתוח שירותים לנכים

ביטול סעיף 132

26. סעיף 132 לחוק העיקרי - בטל.

דברי הסבר

במבחן הכנסותיו של הנכה. העלאה זו באה כתמורה לביטול הניכוי המיוחד לנכה בפקודת מס הכנסה.

סעיף 25 בעקבות השינוי המוצע של שיעורי הקיצבה המשתלמת בענף ביטוח נכות, נודעת חשיבות לקביעת סכומים מוגדרים הדרושים למימון הפעולות המיועדות לפיתוח השירותים לטובת הנכים. הקצבה זו לא תעלה על 5% מאומדן הגביה השנתית של דמי ביטוח נכות. דבר זה עשוי לתרום להאצת הפיתוח של השירותים לאיבחון, שיקום וסיעוד לנכים שבטיפולו של ענף הנכות הכללית.

סעיף 26 זו לשונו של סעיף 132 לחוק העיקרי: "132. סעיפים 128 עד 131 לא יחולו על ביטוח ילדי עובדים אלא אם הקיצבה לפי פרק ו' משתלמת על ידי המוסד". לאור ההצעה לבטל פרק ו', נעשה מיותר סעיף זה.

סעיף 22 סעיף 127יא לחוק ענינו תוספת ילדים למובטל, והוא קובע לאמור:

"127יא. זכאי שיש לו ילד... יקבל בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים תוספת בסכום השווה לקיצבת ילדי עובדים לפי פרק ו' ובלבד שבן זוגו אינו מקבל את הקיצבה האמורה."

עם ביטול פרק ו' ותשלום קיצבת ילדים מלאה לכל מבוטח החל מהילד הראשון, הסעיף נעשה מיותר.

סעיף 24 הצעה זו כבר מצאה בחלקה ביטוי בהצעת חוק פרטית של חברת הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו. הנוסח המוצע בזה בא להרחיב את ההצעה הזאת ולהתאימה למערכת הקיצבאות החדשה שנוצרה בענפים האחרים. הקיצבה הבסיסית ליחיד תוגדל מ-20% מהשכר הממוצע ל-25%, בלי שהגדלה תותנה

תיקון סעיף 139 27. בסעיף 139 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), ברישה, המלים "את תביעות המוסד לסכומים אלה" – יימחקו, ואחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) כנגד קיצבת ילדים – מס הכנסה שהזכאי חייב בו לפי פקודת מס הכנסה.";

(2) בסעיף קטן (ג), פסקה (2) בטלה והסימון (1) יימחק, ואחרי "כנגד קיצבה" יבוא "וזולת קיצבת ילדים";

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) סכום מס הכנסה שקיזז כאמור בסעיף קטן (ב) (4) יועבר למס הכנסה."

הוספת סעיף 139א 28. אחרי סעיף 139 לחוק העיקרי יבוא:

139א. (א) לא הוגש דין וחשבון על הכנסות למוסד לפי חוק זה או לפקיד השומה לפי פקודת מס הכנסה ולפי תקנותיהם, רשאי המוסד לעכב את תשלום קיצבת הילדים, כולה או חלקה; הוגש הדין וחשבון כאמור, ישלם המוסד את הסכומים שעוכבו.

(ב) השר, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי לקבוע כללים בדבר עיכוב קיצבת הילדים כאמור."

תיקון סעיף 140 29. בסעיף 140 לחוק העיקרי –

(1) במקום הקטע המתחיל במלים "תשלום לפי סעיף 123 ומסתיים במלים "לחוק שירות מילואים (תגמולים), תשי"ט–1959 [נוסח משולב]" יבוא "או כל תשלום שהמוסד חייב בו לפי כל חוק";

(2) בפסקה (3), במקום "לאוצר המדינה, לגוף ציבורי או לקרן ההשוואה, לפי הענין" יבוא "למי שנושא במימון התשלום".

דברי הסבר

מוצע להוסיף פסקה (4) לסעיף קטן (ב), המאפשרת קיזוז חוב של מס הכנסה מקיצבאות ילדים; הביטוי "תביעות המוסד לסכומים אלה" ברישה יהיה מיותר בהיות התביעה אף ממס הכנסה ולא רק מאת המוסד. מוצע לבטל גם את פסקה (2) של סעיף קטן (א); היא נעשתה מיותרת, מכיון שרואים את קיצבת הילדים כזיכוי מס, ובתיקוני חוק אלה מתאפשר קיזוז של חוב מס הכנסה כנגד קיצבת ילדים.

סעיף 28 הצעה זו באה לשם ייעול דרכי הגביה והעדר מקתה, הן לגבי דמי ביטוח והן לגבי מס הכנסה.

סעיף 29 זו לשונו של סעיף 140:

"140. ישלם המוסד, בטעות או שלא כדין, גימלת כסף, תשלום לפי סעיף 123, תשלום בשם הממשלה או גוף ציבורי לפי סעיף 200, או תשלום בשם קרן ההשוואה לפי סעיפים 13 ו-25 לחוק שירות מילואים (תגמולים), תשי"ט–1959 [נוסח משולב], יהולו הוראות אלה:

סעיף 27 סעיף 139 (ב) ו-(ג) לחוק העיקרי קובע לאמור:

(ב) המוסד אינו רשאי לקזז כנגד גימלאות – כסף המגיע עות ממנו לזכאי או לכל אדם אחר מכוח הזכאי אלא את תביעות המוסד לסכומים אלה:

(1) דמי ביטוח;

(2) מפרעות שקיבל הזכאי לגימלה מהמוסד על חשבון הגימלאות;

(3) סכומים ששילם המוסד לזכאי לגימלה בטעות או שלא כדין.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) –

(1) לא יקזז המוסד כנגד קיצבה, אם הזכאי לה אינו מבוטח, דמי ביטוח בסכום העולה על מחציתה;

(2) כנגד קיצבת משפחה לא יקזז המוסד דמי ביטוח בסכום העולה על מחציתה, כל עוד שיעור הפיגור בתשלום דמי הביטוח אינו מביא לידי הפחתה או שלילה של תשלום גימלה לפי סעיף 181, ולא יקזז אלא דמי ביטוח של המבוטח שמכווחו היא משתלמת."

30. בסעיף 142 לחוק העיקרי, בסוף פסקה (2) יבוא "ומועדי תשלומם". תיקון סעיף 142
31. בסעיף 143 (ד) לחוק העיקרי, במקום פסקה (1) יבוא: " (1) קיצבת ילדים";. תיקון סעיף 143
32. בסעיף 157 לחוק העיקרי – (1) בסעיף קטן (א), במקום "אימהות ומשפחות מרוכות ילדים" יבוא "ואימהות"; (2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא: " (ד) מבוטח כמוגדר בסעיף 104 (א) (1) ישתלמו בעדו דמי ביטוח ילדים". תיקון סעיף 157
33. בסעיף 167 (א) לחוק העיקרי, אחרי " (ג) יבוא " (ד)". תיקון סעיף 167
34. בסעיף 169 (ה) לחוק העיקרי, פסקה (1) – תימחק. תיקון סעיף 169
35. בסעיף 171 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ולכל דמי הביטוח או לחלק מהם". תיקון סעיף 171
36. אחרי סעיף 173 לחוק העיקרי יבוא:

173 א. (א) על אף האמור בכל דין אחר, רשאי עובד המוסד שהמינהלה הסמיכה אותו לכך לדרוש מכל עובד של גוף ציבורי שיספק כל פרט הנדרש לענין חוק זה והוא בידיעתו או ברשותו של אותו עובד, אך אין לחייב מכוח סעיף זה עובד כאמור לגלות פרטים שעליהם הוא חייב בשמירת סודיות לפי פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], תשל"ב-1972, לפי חוק בנק הדואר, תשי"א-1951, או לפי חוק בנק ישראל, תשי"ד-1954.⁵

"סמכות לדרוש ידיעות רשמיות"

דברי הסבר

- סעיפים 31 עד 33** האחרים. יודגש, כי על אף ההרחבה של חוג המבוטחים בביטוח ילדים לפי סעיף 104, הובת התשלום לענף ביטוח ילדים תישאר מוטלת רק על מבוטחים לפי פרק ב' לחוק.
- סעיף 34** ראה הסבר לסעיף 2 באשר לילד שאינו מסוגל לכלכל עצמו.
- סעיף 35** לפי סעיף 171 לחוק העיקרי, יכול השר לקבוע מועדים לתשלום דמי ביטוח לכלל המבוטחים או לחלק מהם. מוצע שיוכל לקבוע כך גם לגבי חלק מדמי הביטוח.
- סעיף 36** הוספת סעיף 173 חיונית כדי לייעל את דרכי הגביה של המוסד ולהשיג מקורות מידע נוספים אף לצרכי קביעת הכנסותיו של זכאי לגימלה.
- (1) המוסד רשאי לנכות את הסכומים ששילם כא- מור מכל תשלום שיגיע ממנו, בין בבת אחת ובין בשיעורים, כפי שייראה למוסד, בהתחשב עם מצבו של מקבל התשלום ועם נסיבות הענין;
- (2) המוסד רשאי לתבוע החזרת כל סכום ששילם בטעות או שלא כדין, אם מקבל התשלום נהג בקבלת התשלום שלא בתום לב;
- (3) סכום שנוכה או נתקבל לפי סעיף זה שלא לטובת המוסד יחזירו המוסד לאוצר המדינה, לגוף הציבורי או לקרן השוואה, לפי הענין.
- מספר החוקים שהמוסד מבצעם הולך ומתרחב ולפי- כך מוצע שבמקום הפירוט המופיע ברישה לסעיף 140 תהיה התייחסות לכל תשלום שהמוסד חייב לבצעו לפי כל חוק.
- סעיף 30** עקב השינויים התכופים בחוק העיקרי, עשוי להיווצר מצב שבו יצטרכו לקבוע מועדי תשלום לגימלאות.

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500
 4 ס"ח תשי"א, עמ' 219
 5 ס"ח תשי"ד, עמ' 192

(כ) לענין סעיף זה, "גוף ציבורי" – המדינה, רשות מקומית, חברה שהממשלה משתתפת בהנהלתה וכל גוף אחר העומד לבקורתו של מבקר המדינה.

- תיקון סעיף 188 .37 בסעיף 188 (א) לחוק העיקרי, המלים "או סכום קיצבת ילדי עובדים לפי פרק ו" – יימחק.
- תיקון סעיף 230 .38 בסעיף 230 (א) לחוק העיקרי, פסקה (7) – תימחק.
- תיקון סעיף 231 .39 בסעיף 231 (א) לחוק העיקרי, פסקה (7) – תימחק.
- ביטול לחות ג', ד', ח' ו"ט' לחוק העיקרי – בטלים. .40
- תיקון לח' .41 בלוח י' לחוק העיקרי –

(1) במקום פרטים 4 ו-5 יבוא:

הניכוי משכר העובד לענין סעיף 161 (ג) באחוזים	אחוזים מההכנסה או השכר	ענף הביטוח	פרט
—	3.4	ילדים	4"

(2) פרט 7 – יימחק.

תחלפת לוח י"ד .42 במקום לוח י"ד לחוק העיקרי יבוא:

"לוח י"ד"

הקצבת האוצר למוסד (סעיף 217)

שיעור	הבסיס לחישוב	פרט
15%	דמי ביטוח זקנה וביטוח שאירים	1
100%	דמי ביטוח ילדים	2

דברי הסבר

עובד עצמאי שילם עד כה רק 1.5% לביטוח משפחות מרובות ילדים. לפי ההוראה המוצעת יגדלו דמי הביטוח שלו ב-1.9% כתמורה בעד קיצבת שני הילדים הראשונים, אשר לא היה זכאי לה עד כה. עובד עצמאי מצוטח הכנסה ייהנה מהקלות בדמי הביטוח הנוספים האלה, במסגרת תקנות מתאימות.

סעיף 42 סעיף זה משקף הגדלה בהקצבת האוצר בעקבות השינויים המוצעים בחוק. כיום הקצבת האוצר לפי פרט 1 היא 10%, ולפי פרט 2 (משפחות מרובות ילדים) – 20%.

סעיפים אלה תיקונים טכניים לעדכון החוק לאור 37 עד 40 השינויים האחרים המוצעים בו.

סעיף 41 השיעור החדש של דמי הביטוח בענף ביטוח ילדים יחול על כלל ציבור המבוטחים. למעבידים יחליף השיעור החדש של 3.4% את השיעור הקיימים: 1.9% (עד למקסימום ההכנסה החייבת בדמי ביטוח) לביטוח משפחות מרובות ילדים ו-1.4% (ללא הגבלה במקסימום) לביטוח ילדי עובדים. השיעור החדש שקול בנטל הממוצע שלו כנגד צירופם של שני אלה.

תיקון חוק החיילים
המשוחררים
(החזרה לעבודה)

43. בסעיף 40 (ב1) לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תשי"ט-1949* (להלן - חוק החיילים), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(א2) הוראות סעיף 116 ופרק ז' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, יחולו, בשינויים המחוייבים, על הענקות המשתלמות לחיילים או לבני משפחותיהם לפי פסקה (2)."

תחילה

44. תחילתו של חוק זה ביום כ"ב בתמוז תשל"ה (1 ביולי 1975).

הוראות מעבר

45. הסכום הכולל של קיצבאות המשתלמות לזכאי מאת המוסד, לרבות הטבות מכות סעיף 200 והענקות לפי סעיף 40 (ב1) לחוק החיילים, לא יפחת, מפאת השינויים שבחוק זה בלבד, מהסכום הכולל שהיה משתלם כאמור ערב תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

סעיף 45 הוראת המעבר המוצעת באה כדי למנוע שאדם יקבל, כתוצאה משינויי החוק, גימל"א אחר בסכום נמוך מהסכום ששולם לו ערב תיקוני החוק. האפשרות שסך קיצבאותיו של אדם יפחתו עקב השינויים המוצעים בחוק - הסתברותה נמוכה, וההוראה המוצעת באה להסיר כל ספק ולמנוע כל פגיעה.

סעיף 43 הענקות הניתנות לפי חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תשי"ט-1949, הן רוכד בתשלומים בעד ילדי מבוסתים באמצעות המוסד לביטוח לאומי. מן הנכון יהיה שההוראות הכלליות בענין תשלום גימלאות, המצויות בפרק ז' לחוק העיקרי, יחולו לבני הענקות אלה.

6 ס"ח תשי"ט, עמ' 13; תשל"ה, עמ' 121

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם המחשלה:

חוק שירות מילואים (תגמולים) (תיקון מס' 10), תשי"ט-1959

תיקון סעיף 1

1. בסעיף 1 לחוק שירות מילואים (תגמולים) [נוסח משולב], תשי"ט-1959, בהגדרת "מינימום התגמול", הקטע המתחיל במלים "ואם למשרת במילואים ילדים" והמסתיים במלים "והילד השני" - יימחק.

תחילה

2. תחילתו של חוק זה ביום כ"ב בתמוז תשל"ה (1 ביולי 1975).

דברי הסבר

במסגרת התיקונים של חוק הביטוח הלאומי נקבע כי קיצבת ילדים תשולם לכל מבוסת, לרבות המשרת במילואים, גם בעד שני ילדיו הראשונים. לפיכך מיותרת התוספת בעד ילדים הבאה לידי ביטוי בהגדרת מינימום התגמול.

מינימום התגמול לפי ההגדרה בסעיף 1 לחוק הוא 55% מהשכר הממוצע בצירוף פיצוי כמשמעותו בסעיף 11 (ג) לחוק הביטוח, ואם למשרת במילואים ילדים - אף בצירוף סכום השווה לקיצבת ילדי עובדים לפי לוח ט' לחוק הביטוח בעד הילד הראשון והילד השני.

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 306; תשל"ד, עמ' 197; ה"ח 1173, תשל"ה, עמ' 205.

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 13), תשל"ה-1975

תיקון סעיף 94 .1 בסעיף 94 (א) (1) לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, במקום "כ"ב בתמוז תשל"ה (1 ביולי 1975)" יבוא "כ"ט באדר ב' תשל"ו (31 במרס 1976)".

ד ב ו' ה ס ב ר

למתן מענקים, ומוצע בזה להאריך עד 31 במרס 1976, בינתיים תידון ההצעה לתיקון החוק בדבר פטור ממסים על מענקים כמתחייב מההמלצות של דו"ח הועדה לרפורמה במיסוי הישר.

לפי החוק הקיים הזכות למענק נתונה לבעל מפעל או בןין שקיבל אישור בין יום ד' בטבת תשל"א (1 בינואר 1971) לבין יום כ"ב בתמוז תשל"ה (1 ביולי 1975). מצב ההשקעות בתעשייה מחייב להאריך את המועד

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 234; תשל"ה, עמ' 83; ה"ח 1189, תשל"ה, עמ' 368.